

SZEGEDI ANDREA

egyetemi tanár
Debreceni Egyetem
Általános Orvostudományi Kar és Klinikai Központ
aszegedi@med.unideb.hu

100 ÉVES A DEBRECENI EGYETEM BŐRGYÓGYÁSZATI KLINIKÁJA

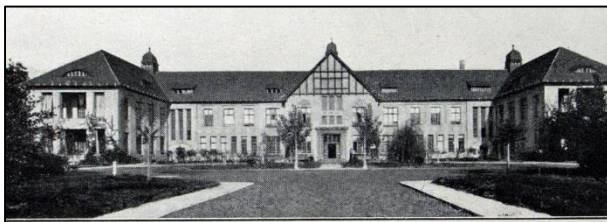
A Debreceni Egyetem Bőrgyógyászati Klinikája 2021-ben ünnepelte megalakulásának 100. évfordulóját. A 2021-es esztendő azonban a COVID pandémia miatt nem tette lehetővé számunkra, hogy ezt a jeles évfordulót kellőképpen meg tudjuk ünnepelni, így a Centenárium tiszteletére rendezett ünnepi ülés és egy összefoglaló közlemény 2023 tavaszán került megszervezésre, illetve készült el. Ezen áttekintő közlemény beszámol a Bőrgyógyászati Klinika elmúlt 100 évéről, röviden bemutatja a klinikán végzett betegellátás, oktatás és kutatás fejlődésének fő lépéseit, emléket állít a korábbi munkatársak és vezetők munkásságának, valamint lehetőséget ad az Egyetem minden dolgozójának és az érdeklődő olvasóknak is, hogy betekintést nyerjenek a debreceni bőrgyógyászat orvostörténetileg is érdekes több mint százéves időszakába.

Kulcsszavak: egyetemtörténet, Bőrgyógyászati Klinika, centenárium

THE DEPARTMENT OF DERMATOLOGY AT THE UNIVERSITY OF DEBRECEN IS 100-YEAR OLD. The Department of Dermatology at the University of Debrecen celebrated its 100th anniversary in 2021. However, the year 2021 did not allow us celebrate this important anniversary properly, due to the COVID pandemic, so the festive meeting in honor of the Centenary and this commemorative article were organized and completed in the spring of 2023. History of the past 100 years of the Department of Dermatology is presented reviewing the main developmental steps in patient care, education, and research, remembering the legacy of our former colleagues and directors, furthermore to provide an opportunity to all employees of the University and independent readers to gain insights into this interesting, more than hundred years' medical history of dermatology in Debrecen.

Keywords: university history, Clinic of Dermatology, centenary

A Debreceni Tudományegyetem elődjének a több mint 400 éves Református Kollégium tekinthető, amelyből egy 1912. évi XXXVI. törvénycikk alapján alakult meg a Debreceni Tudományegyetem, kezdetben bölcsészettudományi, református és jogi karokkal. Az orvostudományi kar kialakításának szükségessége már korán felvetődött, azonban megfelelő klinikák és oktatói épületek nélkül ezt nem lehetett megszervezni. Ennek pótlására az építkezések 1914 márciusában nagy lendülettel indultak el a Nagyerdőn, mely munkák fő szervezője, motorja, valamint kinevezett kormánybiztosa Kenézy Gyula professzor volt. A Bőrgyógyászati Klinika (akkoriban Bőr- és Nemikórtani Klinika) jelenleg is használt épülete 1927-ben, az első klinikák között került átadásra, azonban a klinika funkcionális megszervezése és működése már 1921-ben, az akkori városi kórház területén elkezdődött.

Bőrgyógyászati Klinika 1927-ben

A Bőrgyógyászati Klinika 2023-ban

A Bőr- és Nemikórtani Klinika első vezetőjévé 1921-től Neuber Edét¹ nevezték ki, aki 1938-ig irányította a klinikát. Neuber Ede a Munkács külvárosának számító Várpalánkon született 1882. február 3-án. Középiskolai tanulmányai után a Budapesti Tudományegyetem Orvostudományi Karán tanult, ahol 1905-ben szerzett orvosi oklevelet. Egyetemi évei alatt a bőr elszarusodásáról írt pályamunkát, amellyel tizenhét pályázó közül elnyerte a Bukovinsky-féle 1500 koronás pályadíjat, ezzel is bizonyítva tehetségét. 1905–1907 között az egyetem Élettani, Anatómiai, majd a II. számú Kórbonctani Intézetében gyakornok, ill. tanársegéd volt. 1907-től 1921-es professzori kinevezéséig a Budapesti Bőr- és Nemikórtani Klinikán Nékám Lajos professor mellett tanársegéd, majd adjunktus volt. 1915-ben a Budapesti Egyetemen magántanárrá habilitált. 1921-ben nyilvános rendes tanárrá nevezték ki a Debreceni Bőr- és Nemikórtani Klinikára, ahol megérkezése után nagy lendülettel elindította a klinika szervezésének munkálatait. 1921-1927 között aktívan részt vett az új nagyterdei épület terveinek elfogadásában és az építkezések felügyeletében. Hetente kétszer munkatársaival (Orsós János Imre, Rávnay Tamás, Oláh Dániel, Skutta Árpád) látogatást tett az építkezés területére. A klinikát hivatalosan 1927 májusában adták át. Felszerelése a lehetőségekhez mérten kiváló volt, ugyanis Neuber professor tehetséges szervezőként klinikáját ellátta az akkori legmodernebb, és az oktatás számára fontos felszerelésekkel. Szerológiai, bakteriológiai és hisztológiai laboratóriumot, valamint könyvtárat hozott létre. Nagy gondot fordított az oktatás didaktikai feltételeinek kialakítására. Skutta Árpád magántanárt bízta meg, hogy a hallgatók számára a bőrgyógyászati differenciáldiagnosztika elsajátítása érdekében dermatológiai és venerológiai anyagot demonstráló több mint 800 darabból álló moulage-gyűjteményt készítsen. Tudományos munkássága során elsősorban az akkor nagy gondot okozó gomba és féregfertőzésekkel, valamint a nemibetegségekkel foglalkozott. Eljárást dolgozott ki ezek diagnosztikájára és kezelésére. Segítségével jött létre az MTA Mycológiai Kutató Csoport, melyet Oláh Dániel mb. egyetemi tanár vezetett. A csoport fő kutatási területe a dermatomycosisok megelőzése volt. A kor minden követelményének megfelelő, jól felszerelt, európai színvonalú klinikán jelentős tudományos oktató, gyógyító munka folyt, melyet nemzetközileg is elismertek.

Prof. Neuber Ede
(1882–1946)

Neuber professor az 1931/32-es tanévben a Debreceni Egyetem rektora is volt, melynek során kiemelt figyelmet fordított a betegségek prevenciójára. Elsőként vezette be az elemi iskolások, majd a középiskolások, végül az egyetemi hallgatók egészségügyi felmérését és elérte az egyetemisták kötelező évenkénti orvosi vizsgálatát. A Debreceni Egyetem hallgatói részére különböző szakrendelőket létesített a Központi Épületben. „Az itt szerzett tapasztalatok az ifjúkorban felkutatott betegségek gyors és hatékony kezelésének szükségszerűségéről győzték meg Neuber professzort, aki hirdette, hogy a nemibetegségek ellen sikerrel harcolni csak úgy lehet, ha ezt kiterjesztik a szociálisan rászorulóknak részére is”². 1932. május 10-én Horthy Miklós kormányzó Neuber Ede rektort a Központi Épület megnyitásáért és egyéb érdemeiért Magyar Érdemkeresztel tüntette ki.

Számos tudományos társaság tagja, illetve elnöke, külföldi társaságok tiszteletbeli tagja, 1936-1938 között az orvosi kar dékánja volt. 1937-ben az MTA levelező tagjává választották, 1943-ban lett rendes tag. Érdekes momentum, hogy rektori fizetéséből vásárolt egy kisrepülőgépet és letette a pilótavizsgát. Ő készítette azokat a légi felvételeket az épülő, új klinikatelepről, amelyek ma is páratlan kincsei az egyetemünk történetéről szóló kiállításnak, mely a Kenézy Villa emeletén tekinthető meg. 1938-ban Nékám professor halála után Neuber Ede meghívásra Budapestre

¹ MUDRÁK József, „Neuber Ede bőrgyógyász professor, a debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetem 1931/32. évi Rector Magnificusa”, *Gerundium – Egyetemtörténeti Közlemények*, 3. sz. (2017).

² OLÁH Éva, *100 éves a Debreceni Egyetem – Az Általános Orvostudományi Kar története*, AOK, (Debrecen, 2012), 105.

távozott a Budapesti Egyetem Bőr- és Nemikórtani Klinikájának élére. A II. világháború végén, 1944-ben nyugatra távozott és az ausztriai Mittelbergben hunyt el 1946. február 3-án.

Légifelvétel a Nagyerdőn elhelyezkedő klinikákról – készítette Neuber Ede 1932-ben. Bekarikázva látható a Bőrgyógyászati Klinika.

1938-tól 1940-ig Preininger (később Rávnay) Tamás³ lett rövid ideig a Bőrgyógyászati Klinika megbízott igazgatója. Regőcén született 1893-ban, középiskolába Kalocsán járt. Az I. világháború alatt katona volt. 1920-ban diplomázott a Budapesti Egyetem Orvosi Karán. 1921–1940 között a Debreceni Egyetem Bőrgyógyászati Klinikáján dolgozott, 1928-tól egyetemi magántanár, 1930-tól adjunktus, 1932-től egyetemi címzetes rendkívüli tanár,

1938-tól megbízott igazgató volt. 1939-ben változtatta meg nevét Preininger-ről Rávnayra. 1940-tól a Magyar Dermatológiai Társulat alelnöke, majd társelnöke volt. 1940-tól a Szegedi Egyetem Bőrgyógyászati Klinika igazgatója volt egészen 1963-ig. Ezen időszak alatt 1957–1958 között és 1961–1962 között az egyetem dékánja, 1962–1963 között pedig rektora is volt. Sokoldalú oktató és gyógyító munkát végzett. Tudományos érdeklődésének fő területei a mikológia, a bőrtuberkulózis és egyéb fertőző betegségek voltak. Elmélyülten foglalkozott az antituberkulotikumok hatásmechanizmusával. Tanulmányt írt az „Allergiás megbetegedések és az idegrendszer szerepe” címmel. 1963-ban hunyt el.

Prof. Rávnay Tamás
(1893–1963)

³ Magyar Életrajzi Lexikon 1000–1990, szerk. KENYERES Ágnes (Budapest: Akadémiai Kiadó, 1967).

1940–1944 között Orsós János Imre⁴ nyilvános rendes tanár, a neves kórbonctani törvényszéki-orvostani professzor, Orsós Ferenc öccse vezette a Debreceni Egyetem Bőrgyógyászati Klinikát. Temesváron született 1889-ban, a Budapesti Tudományegyetem Orvostudományi Karán tanult és 1913-ban szerzett orvosdoktori diplomát. Orvosi pályafutása kezdetén díjtalan, majd 1913-tól 1918-ig díjas gyakornok volt a Budapesti I. sz. Kórbonctani Intézetben. Ezt követően tanársegéd lett a pozsonyi Bőr- és Nemikórtani Klinikán. 1919 januárjától szeptemberig, a cseh megszállás alatt Pozsonyban ideiglenesen vezette ezt az intézetet. 1921 októberében érkezett a Debreceni Tudományegyetemen megalakuló Bőr- és Nemikórtani Klinikára tanársegédként, Neuber Ede professzor mellé. 1936-ban habilitált egyetemi magántanárrá a Debreceni Egyetemen „Bőr- és nemikórtani therápia” tárgykörből. A jól megalapozott klinikai tevékenységet a II. világháború alatt tovább folytatta az intézetben. Azokban az években számos háborús égési sérültet kezeltek a Bőrgyógyászati Klinikán és ennek köszönhetően a klinika felszerelésének nagy részét sikerült megmenteni, miközben az épület is csak minimális károsodást szenvedett. Orsós professzor tudományos munkája során a psoriasis novokainnal való kezeléséről, a bőrtuberkulózisról és a nemibetegségek gyógyításáról írt közleményeket. A háború végén nyugatra távozott.

Prof. Orsós János Imre
(1889–1960)

1944 év végére az Debreceni Egyetem 15 kinevezett professzora közül összesen 4 maradt a városban, ezért átmenetileg néhány hónapig Sánta Kálmán ideggyógyász professzor vezette megbízott igazgatóként a Bőrgyógyászati Klinikát.

1945-től Skutta Árpád⁵ magántanár vette át a klinika irányítását 1949 decemberéig. Jurjevski-Závodon született 1901-ben, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte az Egyetem Orvosi Karán. 1926-tól dolgozott a Debreceni Bőrgyógyászati Klinikán, 1928-tól tanársegéd, majd adjunktus lett. 1937-ben habilitált és egyetemi tanár lett. 1950-ben egyetemi címzetes rk. tanári címet kapott. 1952-ben megszerezte az orvostudományok kandidátusa fokozatot. Lehetősége nyílt Párizsban a Szent Lajos Kórház világhírű moulageait tanulmányozni és a moulage⁶ készítés technikáját elsajátítani. Ezt felhasználva a Debreceni Bőrgyógyászati Klinikát ma is díszítő több száz darabos moulage gyűjteményt készített, amely nemzetközi viszonylatban is elismert mind terjedelmében, mind minőségében. Ezt a gyűjteményt a Klinika jelenleg is nagy becsben tartja⁷.

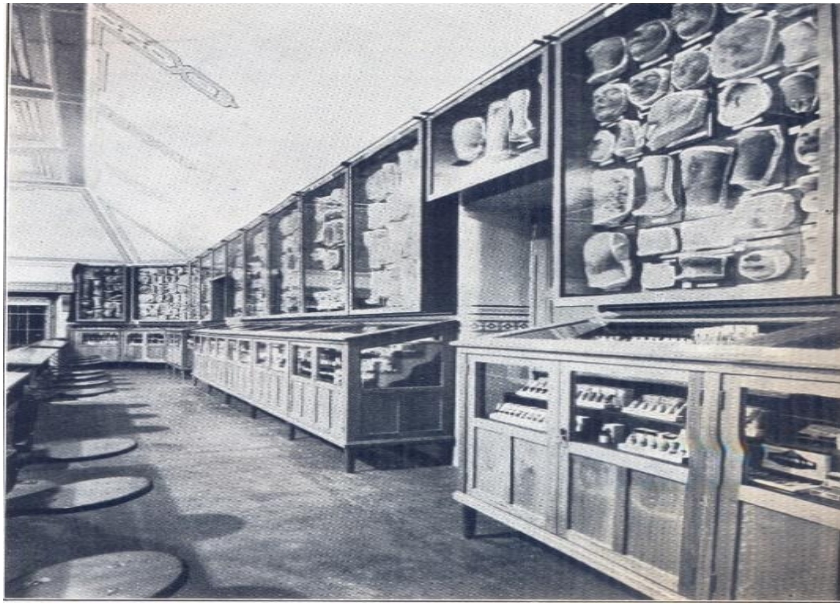
Prof. Skutta Árpád
(1901–1961)

⁴ MUDRÁK József, „Bátyja árnyékában? – Orsós János Imre (1889-1960) kinevezése a debreceni bőrgyógyászati tanszék élére 1940-ben”, *Orvosi Hetilap* 42. sz. (2013).

⁵ BOT György, *A Debreceni Orvostudományi Egyetem története és professzorainak életrajza 1918-1988* (Debrecen, 1990).

⁶ A moulage-ok egyes testrészekről, alakokról készített háromdimenziós leképezések, melyekkel a XVIII. század végétől a dermatológiában különböző betegségek bőrtüneteit örökítették meg. A részleteket a tusrajzoktól, akvarellektől, sőt a korai fényképektől, a dagerrotípiáktól is pontosabban képes ábrázolni. A technológia Firenzéből eredt, de Párizsban, a Saint Louis Hospitalban fejlesztették tökélyre, amelynek 4807 moulage-ból álló katalogizált gyűjteménye jelenleg a legnagyobb a világon. A moulage-ok a XIX. században, a bőrgyógyászat és nemi kórtan önálló szakterületé válásával világszerte az oktatás szerves részeivé váltak.

⁷ KERESZTESSY Tünde és REMENYIK Éva, „A dermatológiai moulage története”, *Bőrgyógyászati és Venerológiai Szemle* 87, 2. (2010): 43–47.

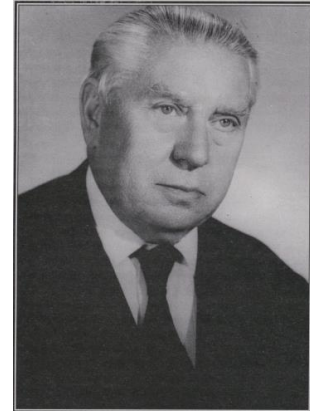
Moulage gyűjtemény 1940 körül

Moulage gyűjtemény 2023-ban

Az ő feladata volt a háború befejeztével a klinika munkájának megszervezése, a gyógyító, oktató és tudományos munka újraindítása. Kutatási témái az orvosi kozmetológia, általános bőrkórtan, az ipari bőrbetegségek kérdései, majd a bőrrallergia voltak.

1949 decemberében a klinika igazgatójává Szodoray Lajost,⁸ a Budapesti Bőrclinika magántanárát nevezték ki. Szodoray Lajos 1904. március 26-án Budapesten született, középiskolai tanulmányait a Budapesti II. Kerületi Főgimnáziumban végezte, mindvégig jeles eredménnyel. 1922-ben iratkozott be a Pázmány Péter Tudományegyetem orvoskarára, ahol 1928-ban orvosdoktorrá avatták. Pályafutását a Nékám Lajos vezette Budapesti Bőrgyógyászati Klinikán kezdte, ahol 1928-tól 1950. január 1-ig megszakitás nélkül dolgozott. Szodoray Lajos professzor 1950 márciusában tartotta tanszékfoglaló előadását „A magyar dermatológia múltja és jövője” címmel a Debreceni Bőrgyógyászati Klinikán. Kinevezését követően 25 éves intézetvezetői működése alatt iskolát teremtett, a Debreceni Bőrgyógyászati Klinikát a hazai dermatológia egyik kiemelkedő központjává tette. Nemzetközileg is elismert tudományos, oktató és gyógyító munkát végzett a klinikán, melyet számos közlemény, tankönyv és kézikönyv is bizonyít. Jelentős átszervezéseket és fejlesztéseket valósított meg, első teendői közé tartozott a korszerű dermatológiai kutatáshoz elengedhetetlen hisztológiai és hisztokémiai laboratórium megszervezése. Ezt követte az új szerológiai, fény, bakteriológiai, tbc, allergológiai és andrológiai laboratóriumok elindítása. A klinika gyógyító munkáját erősítette azzal, hogy az ágylétszámot a kétszeresére növelte (55-ről 114-re), új gyermek- és venereás osztályt állított fel, valamint nagy hangsúlyt fektetett az égett betegek korszerű kezelésére. Mindenki nagyra értékelte azt az elszánt küzdelmet és utánajárást, mellyel sikerült a szűkös anyagi keretek ellenére létrehozni és felszerelni egy olyan klinikát, mely elengedhetetlen volt a korszerű dermatológiai kutatáshoz és gyógyításhoz. Kutatóként elsősorban morfológus volt és Debrecenben a szövettani kutatásokon túl főként klinikai és experimentális dermatoonkológiával, dermatomikológiával, valamint az akkoriban kötőszöveti betegségeknek nevezett autoimmun kórképekkel foglalkozott. 1955-ben védte meg a psoriasis patomechanizmusáról szóló doktori disszertációját, benne számos, ma is idézett fontos, új adattal. Mint elkötelezett oktató, megszervezte a Magyar Dermatológiai Társulat Tiszántúli Szekcióját (Sectio Transtibiscana) és a szakorvosok részére havonta tartott betegbemutatókat és szakmai továbbképzéseket. Ezekre meghívta a dermatológia hazai és külföldi prominens képviselőit is Európából és az USA-ból egyaránt. Tudományos munkásságát könyvein kívül 228 magyar, német, angol és francia nyelven megjelent publikáció fémjelzi. A *Bőrgyógyászati és Venerológiai Szemle*, a *Magyar Onkológia*, valamint több külföldi szaklap szerkesztő bizottságának volt tagja. A Bőrgyógyászati Klinika vezetése mellett számos egyéb kiemelt feladatot látott el az egyetem életében és azon kívül is. 1952-1953-as tanévben a Debreceni Orvostudományi Egyetem dékánja, 1954-1955-ben az egyetem tudományos dékánhelyettese, 1961-1964 között pedig tudományos rektorhelyettese volt. 1974-től mint professzor emeritus 1980-ig, élete utolsó évéig aktívan, töretlen lelkesedéssel munkálkodott. Emlékét 2011 májusa óta szobor őrzi a Debreceni Egyetem szoborparkjában. Szodoray professzor munkásságáról egy részletes közleményben számoltunk be a *Gerundium* folyóiratban.⁹

Prof. Szodoray Lajos
(1904–1980)

⁸ SIMON Miklós, *Dr. Szodoray Lajos (1904-1980). A debreceni orvosképzés nagy alakjai*, 15. füzet (Debrecen: Debreceni Orvostudományi Egyetem, 1998).

⁹ SZEGEDI Andrea, „Szodoray Lajos bőrgyógyász professzor, a Debreceni Orvostudományi Egyetem dékánja 1952–1953”, *Gerundium – Egyetemtörténeti Közlemények*, 14, 1-2. sz. (2023): 3–22. Digitális változat: <https://doi.org/10.29116/gerundium/2023/1-2/2>

A DOTE Bőrklínikájának orvosi kara 1964-ben

1974-ben Nagy Endre² professzort nevezték ki tanszékvezető egyetemi tanárrá és a Bőrgyógyászati Klinika igazgatójává. Nagy Endre 1923-ban született Debrecenben református tanító családban. Egyetemi tanulmányait Debrecenben végezte, 1947-ben szerzett orvosi diplomát. 1947-től a Debreceni Bőrgyógyászati Klinikán dolgozott először gyakornoki, majd tanársegédi, adjunktusi, 1967-től docensi beosztásban. Klinikaigazgatóként fő célkitűzése volt, hogy a kor színvonalának megfelelő diagnosztikai eszközök és terápiás lehetőségek elérhetőek legyenek a régió bőrbetegei számára. A 70-es évek második felében az addig működő rendelések mellett autoimmun és allergiás bőrbetegségekkel foglalkozó szakrendelést, orvosi kozmetológiai járóbeteg rendelést hozott létre. 1983-ban korszerű, sebészeti háttérrel, műtői traktussal rendelkező Égés-traumatológiai osztályt alapított az Egyetem vezetése a régió égett betegeinek ellátására a Bőrgyógyászati Klinikán, melynek szervezésével Nagy Endre professzort bízták meg. Az osztály, mely azóta is a Bőrgyógyászati Klinika szerves részeként működik és fejlődik, első vezetője Tamás András (1983-1994) adjunktus lett. Később Juhász István professzor (1995-2020), jelenleg pedig 2020 májusától Péter Zoltán klinikai főorvos a vezetője. Az Égés-traumatológiai osztály 40 éves fennállását a Bőrgyógyászati Klinika ezen közlemény megjelenésének évében ünnepelte egy tudományos ülés keretében. Nagy Endre professzor munkatársai között meg kell említeni feleségét Vezekényi Klárát, aki a szövettani laboratóriumot vezette és Balogh Éva professzor asszonyt, aki új diagnosztikai eljárásokat vezetett be a gombás szenzibilizáció kutatásában.

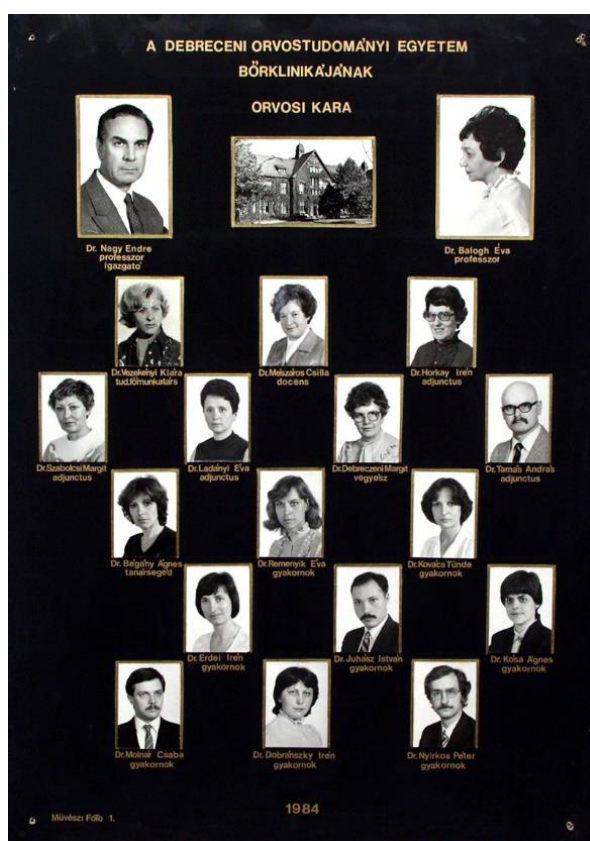

Prof. Nagy Endre
(1923–2014)

Ki kell emelni Horkay Irén professzornő életpályáját, munkásságát, aki iskolát teremtett a fotodermatológia területén. Évtizedeken át irányította a fotodermatológiai szakrendelést, mely szakrendelés a fotodermatózisban szenvedő betegek gondozását végezte. Új diagnosztikai és

terápiás eljárásokat vezetett be. Nevéhez fűződik a 2008-ban megjelent „*Klinikai photodermatologia*”¹⁰ című tankönyv megírása is. Horkay professzornő 1993-ban indította a „*Photodermatologia*” című graduális alternációt, majd PhD tanfolyamot. 1994-ben megszervezte és azóta is koordinálja a klinikai képzésben a probléma-orientált interdiszciplináris oktatás alternatív kurzust magyar és angol nyelven. Tudományos munkássága a fenti területen szintén kimagasló volt.¹¹ 1992-től társprofesszor volt, majd 2008-tól jelenleg is emeritus professzorként dolgozik klinikánkon.

Nagy Endre professzor nagy hangsúlyt fektetett a graduális, valamint a posztgraduális oktatásra, célkitűzése volt megismertetni a hallgatókkal, szakorvosjelöltekkel a bőrgyógyászati és venerológiai kórképek diagnosztikáját, modern kezelését, korszerű szemléletét. Kutatómunkája során az autoimmun pathogenezisű bőrbetegségek tanulmányozását tűzte ki célul. E témakörből írta disszertációját „*Syntheticus antimaláriás szerek alkalmazása a dermatológiában, különös tekintettel az erythematodesre*” címmel. 1966-ban kandidátusi fokozatot, majd 1984-ben orvostudományok doktora címet nyert el. A korábban megszerzett nemzetközi kapcsolatokat sikerült megtartania, bővítenie. Az évente megrendezett Tiszántúli Szakcsoport üléseken számos neves hazai és külföldi szaktekinvő vett részt. Több kollégája számára biztosított néhány hónapos belföldi és külföldi tanulmányutakat, valamint a második szakvizsga megszerzését. A Magyar Dermatológiai Társulat Tiszántúli Szakcsoportjának titkára, a Magyar Dermatológiai Társulat vezetőségi tagja, a Bőrgyógyászati és Venerológiai Szemle szerkesztőbizottságának tagja, az Osztrák Dermatológiai Társulatlevelező tagja volt. 1992-ben nyugdíjba vonult, ezután szaktanácsadóként dolgozott tovább a Bőrgyógyászati Klinikán, 2014-ben 91 éves korában hunyt el.

A DOTE Bőrklinikájának orvosi kara 1984-ben

¹⁰ HORKAY Irén, *Klinikai photodermatologia* (Debrecen: Medicina Könyvkiadó, 2008).

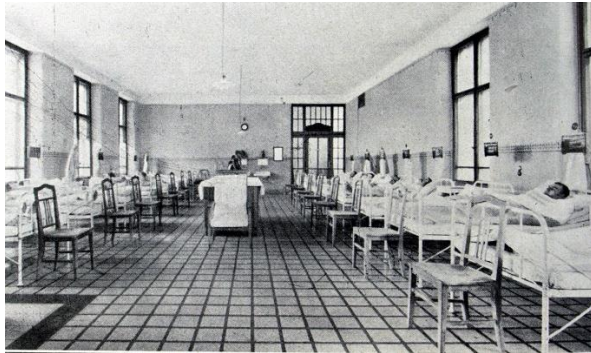
¹¹ E. REMENYIK et. al., „Childhood-onset mild cutaneous porphyria with compound heterozygotic mutations in the uroporphyrinogen decarboxylase gene”, *Clinical and Experimental Dermatology*, 33 nr. 5. (2008): 602–605. doi: 10.1111/j.1365-2230.2008.02734.x. Epub 2008 May 6.

1992-ben Hunyadi János egyetemi docenst nevezték ki a Debreceni Bőrgyógyászati Klinika élére, aki 1993-ban MTA doktori címet szerzett. Tézisének címe: „*A keratinociták sejtfelszíni tulajdonságai és a keratinocita tenyésztés gyakorlati alkalmazása*”. Ezt követően a Debreceni Egyetemen professzori kinevezést kapott. Hunyadi János 1943-ban Szegeden született, 1967-ben szerzett általános orvosi diplomát a Szegedi Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Egyetemen. Tanulmányainak befejezését követően a Szegedi Bőrgyógyászati Klinikán dolgozott 1992-ig. 1970-ben bőr- és nemibetegségek, kozmetológia, 1985-ben klinikai immunológia és allergológia szakvizsgát szerzett. A Debreceni Bőrgyógyászati Klinikára történt klinikaigazgatói kinevezését követően dinamikus fejlődésnek indult a klinika. Számos strukturális átépítés, felújítás indult el. A 20 ágyas nagykörtermek helyén 2-3 ágyas, saját vizesblokkal rendelkező körtermek, valamint modern, tágas, jól felszerelt rendelők kerültek kialakításra.

Prof. Hunyadi János

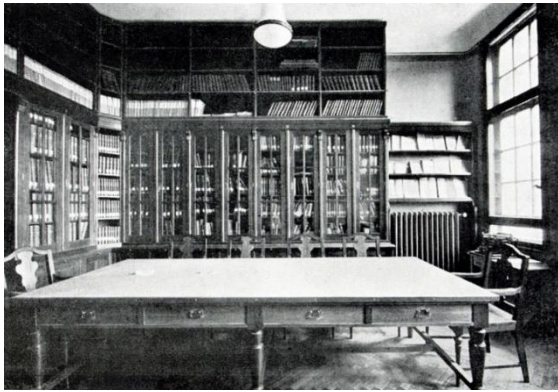

Kórterem 1930-ban

Kórterem 2000-ben

Az országban elsőként épült fürdő-fotokemoterápiás ambulancia. A meglévő szakambulanciák mellett nemi beteg ambuláns ellátására szakosodott rendelést, mycológiai szakambulanciát, ulcus cruris rendelést, naevus ambulanciát, dermato-onkológiai, valamint égési járóbeteg szakrendelést indított. Megtörtént az épület akadálymentesítése, a központi betegfelvételi iroda kialakítása. Új helyre költözött a könyvtár. Vezetése alatt lényegesen javult a klinika műszeres felszereltsége, számos fototerápiás készülék került beszerzésre, valamint az égés-traumatológiai osztály, a műtő és a szövettani labor gép-műszerfejlesztésére is nagy gondot fordított.

A Bőrgyógyászati Klinika könyvtára 1930-ban

A Bőrgyógyászati Klinika könyvtára 2000-ben

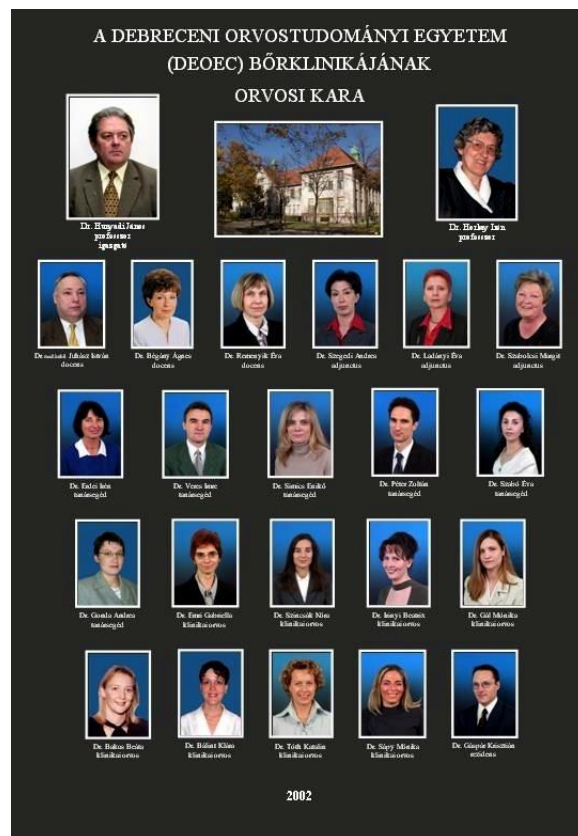
Kutatási érdeklődése középpontjában a bőr immunrendszerének működése, a hámsejtek immunológiai szerepének vizsgálata, tumorimmunológia (melanoma), a sebgyógyulás mechanizmusa, a sebgyógyulást befolyásoló tényezők, valamint új, őssejt és dendritikus sejt alapú terápiás eljárások klinikai alkalmazásának bevezetése álltak. A keringő monociták izolálása és in vitro differenciálása ésszerű megoldás az adaptív transzfer dendritikus sejt alapú immunterápiája vonatkozásában, melynek célja a tumorspecifikus CD4(+) és CD8(+) T-limfociták effektor sejtekké alakulásának elősegítése. Ezen terápia kidolgozásában fontos szerepet játszott Hunyadi professzor is¹². Tudományos munkájában jelenleg a sejtregenerálódás kérdésével foglalkozik és közölte azt, hogy a szövetkárosodás regenerációja azért lehetséges, mert sejteink kettős energiaellátó rendszerrel rendelkeznek és a sejtek kettős energia ellátó rendszere O₂ nélkül képes biztosítani a szöveti regenerációt¹³.

A tudományos munka terén lényeges előrehaladást jelentett a Klinika számára a humán bőr és bőrtumorok in vivo vizsgálatára alkalmas SCID egérmodell létrehozása (Juhász István közreműködésével). Hunyadi János professzor irányítása alatt a klinikai laboratóriumban a gyógyszerallergiák diagnosztikájának elősegítésére került bevezetésre a limfoblaszt transzformációs teszt (LTT) (Szabó Imre docens közreműködésével). A korábban alkalmazott szisztémás PUVA kezelés mellett a lokális fotokemoterápia, az úgynevezett fürdő PUVA kezelés került bevezetésre (Szegedi Andrea közreműködésével).

2003-2013 között a Debreceni Egyetem Sejtterápia Klinikai Központ igazgatója volt. A központ GMP körülmények között állított elő dendritikus sejt és őssejt alapú terápiákat és hozzájárult az agyi érelzáródás – stroke, gerincsérülés és egyéb kórképek kezelésének fejlődéséhez. Nevéhez fűződik az első Kozmetológia Kongresszus megszervezése, amelyet azóta is a Magyar Dermatológiai Társulat rendez az egyetemi klinikákkal közösen. Évekig ezen tudományos társulat vezetőségi tagja, 1992-től titkára, majd 1999-2001 között elnöke volt. 1993 és 2005 között Hajdú-Bihar Megye Bőr- és Nemibetegségek Megyei Szakfelügyeletének főorvosa, 2005-2012 között a Bőr- és Nemibetegségek Országos Szakfelügyeletének főorvosa volt. 1993-ban irányításával alakult meg a Bőrgyógyászati Klinikán a Szodoray Alapítvány a bőrgyógyászok posztgraduális képzésének segítésére. A klinikaigazgatói funkciót 2007-ig töltötte be, 2013-ban professzor emeritus címet kapott, jelenleg is aktívan dolgozik és részt vesz a klinika életében.

¹² János HUNYADI et al., „Autologous Dendritic Cell Based Adoptive Immunotherapy of Patients with Colorectal Cancer: A phase I-II study”, *Pathology and Oncology Research* 20, nr. 2. (2014): 357–365. doi: 10.1007/s12253-013-9704-3.

¹³ János HUNYADI, „The dual energy supply of eukaryotic cells”, *Earth & Environmental Science and Research Reviews*, 6. nr. 3. (2023): 533–548.

A DEOEC Bőrklinikájának orvosi kara 2002-ben

2007-ben Remenyik Éva egyetemi docenst nevezték ki a Debreceni Bőrgyógyászati Klinika élére, aki 2008. szeptember 1-jétől egyetemi tanári kinevezést kapott. Remenyik Éva 1956-ban született Tiszacsegén, 1980-ban a Debreceni Orvostudományi Egyetemen szerzett általános orvosi diplomát. Tanulmányai befejeztével a Debreceni Bőrgyógyászati Klinika munkatársa lett. 1984-ben bőr- és nemibetegségek, kozmetológia, majd 2010-ben klinikai farmakológia szakkvizsgát szerzett.

1997-ben védte meg PhD értekezését „*Genetikailag determinált dermatózisok patomechanizmusa*” címmel, 2003-ban habilitált, 2008-ban megvédte MTA doktori tézisét, melynek címe: „*DNS károsodás és mutációk szerepe bőrgyógyászati betegségek patomechanizmusában*”, 2009-től az MTA doktora. Remenyik Éva professzornő kutatómunkáját nem csupán a genetika területén folytatta, kezdetben az allergológia és immunológia területén végzett kutatásokat, emellett foglalkozott a retinoidok hatásmechanizmusával, a Kaposi szarkóma vírus-etiológiai kérdéseivel, majd bekapcsolódott a fotodermatológiai munkacsoport genetikai és molekuláris biológiai vizsgálataiba^{14,15}. Számos sikeres pályázat vezetője és közreműködője volt és jelenleg is aktívan vesz részt ezekben (OTKA, NKFIH, GINOP, EFOP).

2007-ben, klinikaigazgatói kinevezését követően az egészségügyi reformnak köszönhetően a Bőrgyógyászati Klinikán az aktív ágyak száma 105-ről 69-re csökkent, ugyanakkor az ellátott aktív fekvő

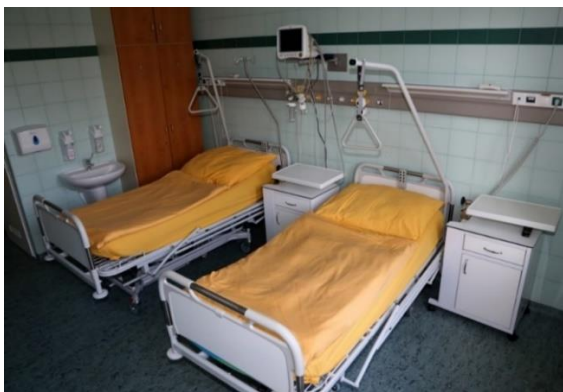
Prof. Remenyik Éva

¹⁴ Csaba HEGEDŰS et al., „PARP1 Inhibition Augments UVB-Mediated Mitochondrial Changes-Implications for UV-Induced DNA Repair and Photocarcinogenesis”, *Cancers* (Basel) 18, 12/1. sz. (2019): 5. doi: 10.3390/cancers12010005.

¹⁵ Attila BALOGH et al., „Reference genes for quantitative real time PCR in UVB irradiated keratinocytes”, *Journal Photochem Photobiology B*. 93, 11 sz. (2008): 133–9. doi: 10.1016/j.jphotobiol.2008.07.010. Epub 2008 Aug 14. PMID: 18789713

esetek száma változatlanul évente 3500-4000 között volt. A kórtermek korszerűsítése tovább folytatódott ezekben az években is, számos kórterem saját vizesblokkal ellátottá vált. A 40 ágyas bőrgyógyászati részleg mellett a korábban létrehozott 25 általános és 4 intenzív ágyas Égés-traumatológiai és Bőrsébzeti Osztály továbbra is sikeresen működött, az országban egyedülálló jelentős sebészeti beavatkozások lehetőségével, műtői háttérrel. Ezt az osztályt jelentős TTOP pályázati támogatással és az Orvos- és Egészségtudományi Centrum segítségével teljes körűen sikerült felújítani és egy országos centrummá fejleszteni, mely több mint 3 millió lakos égéssérültjeinek ellátásáért felelős jelenleg is. Itt kell kiemelni Juhász István professzor munkásságát, aki 25 évig az Égés-traumatológiai és Bőrsébzeti Osztály vezetőjeként gyakran heroikus küzdelmet folytatott a súlyos égési sérültek műtői ellátásában. Erőfeszítései révén, a technológiai fejlesztések bevezetésével a betegek túlélési és gyógyulási esélyei javultak. Elsőként került bevezetésre a negatív nyomású sebkezelés, a homokágy használata, bőrhelyettesítő, irhapólo készítmények alkalmazása. Kiemelt szerepet játszott az osztály teljes körű infrastrukturális és műszeres rekonstrukciójának operatív szervezésében 2010-ben a TTOP pályázat során. Kutatómunkája elsősorban a sebgyógyulás és onko-dermatológia területére fókuszált, jelenleg is Klinikánk aktív tagja^{16,17}.

Felújított Égés-traumatológiai Osztály 2011-ben

A klinika épületének fejlődésében fontos további lépések voltak, hogy az intenzív osztály ágai klimatizált, többnyire fürdőszobás kórtermekbe kerültek, a műtő és az ambuláns kezelők korszerűsödtek. Ugyancsak felújításra került az alagsori labor, fotólabor, allergológiai, a biológiai terápiás és a flebológiai szakrendelő, a bőrosztály nővérállomása és a fényterápia szakrendelő. Csaknem valamennyi orvos számára orvosi dolgozószobák kialakítására került sor a klinika keleti szárnyának tetőtéri beépítése révén.

Ezekben az években a Hunyadi professzor és Szegedi Andrea által korábban indított psoriasis szakrendelés országos centrummá fejlődött és biológiai terápiás centrum minősítést nyert. Ugyancsak országos dermato-onkológiai célzott és biológiai terápiás centrummá vált a kezdetben Bégány Ágnes tanárnő által indított, majd Emri Gabriella tanárnő által fejlesztett melanoma rendelés. A Klinikán 15 szakambulancia volt elérhető a betegek számára, heti 248 szakorvosi órával, évi járóbeteg forgalom 60–65 ezer főre emelkedett. Remenyik professzornő és Szabó Éva tanárnő közös erőfeszítéseinek eredményeként jelentősen fejlődött a flebológiai ellátás a klinikán, nyirokmasszázs kezelés lett elérhető a betegek számára. Ugyancsak Remenyik professzornő szervezte meg az Orvos- és Egészségtudományi Centrum anyagi támogatásával, hogy a klinikán

¹⁶ I. JUHÁSZ et al., „Development of pemphigus vulgaris-like lesions in severe combined immunodeficiency disease mice reconstituted with lymphocytes from patients”, *Journal Clin Invest*, 92, 5. sz. (1993): 2401–2407. doi: 10.1172/JCI116846.

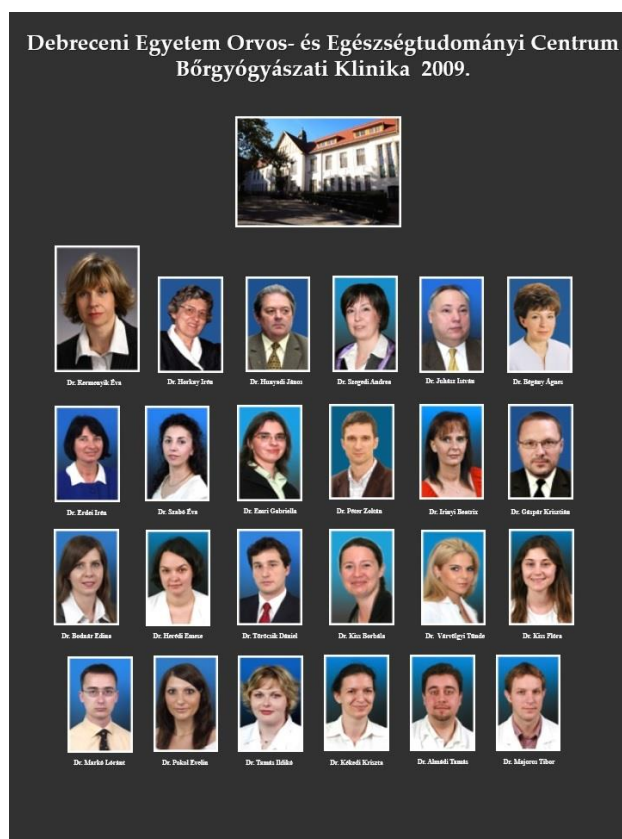
¹⁷ Christos C ZOUBOULIS et al., European S1 guideline for the treatment of hidradenitis suppurativa/acne inversa, *European Academy of Dermatology and Venerology*, 2015 Apr;29(4):619-44. doi: 10.1111/jdv.12966. Epub 2015 Jan 30.

esztétikai rendelés lett elérhető a betegek számára számos lézerekészülék beszerzése után. Ugyancsak jelentősen fejlődtek a klinikai gyógyszerkipróbálások, melyek kulturált és magas színvonalú kivitelezését biztosította professzornő.

Remenyik Éva professzornő az oktatásban nagy hangsúlyt fektetett a legkorszerűbb elméleti ismeretek és a gyakorlati tudás átadására. Kezdeményezésére folyamatosan fejlesztésre kerültek az oktatási segédanyagok. A korábban dia formájában megőrzött, hatalmas klinikai képanyag 1995-től már digitális formában is hozzáférhető lett, hozzá kapcsolódóan kifejlesztett számítógépes keresőprogram segítségével a képek kiválóan alkalmazhatóak lettek az oktatás graduális és posztgraduális szintjén, valamint a kutatásban is.

A posztgraduális képzés keretén belül heti referátumok, havi rezidensi konzultáció, valamint a hazai és nemzetközi konferenciákon való aktív szereplés fontos szerepet kapott. Kezdeményezésére indult az azóta is évente megrendezett regionális bőrgyógyászati Kapcsolat Napi rendezvény, melynek célja a régióban dolgozó bőrgyógyászok és a klinika dolgozói közötti gyümölcsöző szakmai együttműködés fenntartása és a baráti kapcsolatok ápolása. Kiemelt figyelmet fordított az esztétikai posztgraduális képzés megszervezésére és fenntartására a bőrgyógyászati szakterületen belül. Ehhez kapcsolódóan számos alkalommal vállalta az országos Kosmetológiai Kongresszusok szervezését a klinika munkatársaival, legfőképpen Juhász István professzor és Szabó Éva tanárnő segítségével.

2005-től a Magyar Dermatológiai Társulat vezetőségi tagja, 2011-2013 között az MDT elnöke volt, 2007-2021 között Szodoray Alapítvány kuratórium-elnöki feladatát látta el, 2010-től az STD Társaság vezetőségi tagja, 2005-2013 között Regionális szakfelügyelő főorvos funkciót töltött be, 2011-től 2019-ig a Bőr és nemibetegségek Szakmai Kollégium Tagozat tagja volt. Jelenleg is aktívan vesz részt mind a betegellátási, mind az oktatási, mind a kutatási feladatokban a Klinikán és országosan is.

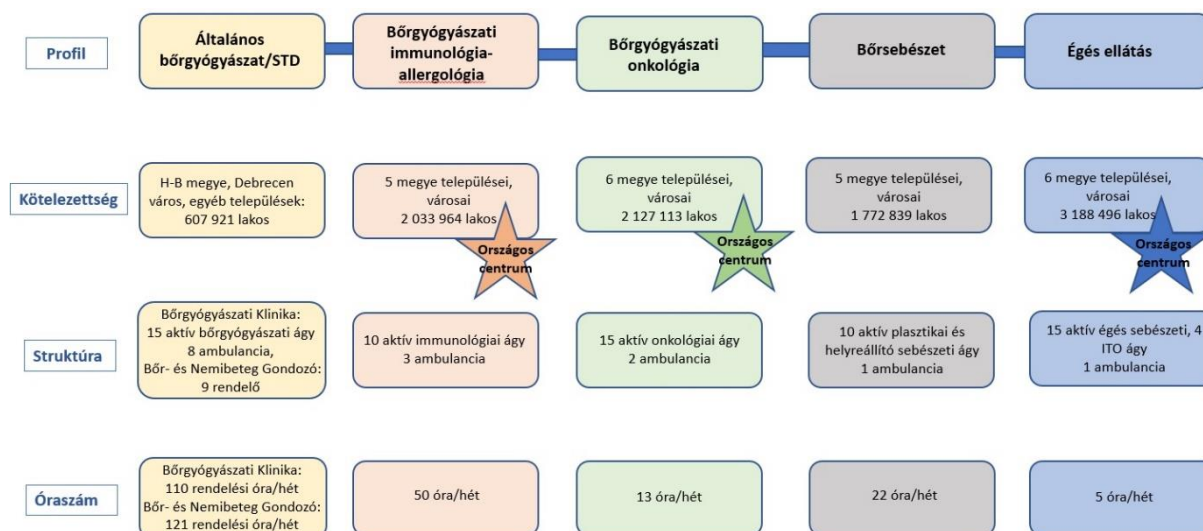

A DEOEC Bőrgyógyászati Klinika orvosi kara 2009-ben

2021. január 1-jétől a Bőrgyógyászati Klinika igazgatói posztját e sorok írója, **Szegedi Andrea** egyetemi tanár töltöm be. A 2021-2023 közötti rövid időszokról beszámolva egyik legfontosabb, meghatározó eseményként a COVID pandémiát kell említenem, melynek során kiemelendő, hogy klinikánk valamennyi munkatársa aktívan részt vett a COVID betegek ellátásában. Az Égés-traumatológiai Osztály az első napoktól primer ellátó helyként fogadta a COVID égett betegeket, a Bőrgyógyászati Osztály és szakrendelők szakdolgozói és orvosai pedig valamennyien vagy COVID bőrgyógyászati osztályokon, vagy intermedier osztályon vagy oltóhelyen dolgoztak átmeneti ideig. A COVID időszak után klinikánkon mindenki újból nagy várakozással fordult a bőrgyógyászati és az égett betegek ellátása felé. Új szakrendelések bevezetése valósult meg (hidradenitis suppurativa, gyermekbőrgyógyászat), valamint megtörtént a Bőrgyógyászati Klinika és a Bőr- és Nemibeteg Gondozó integrációja, egy intézetté olvadása. Jelenleg a Bőrgyógyászati Klinika betegellátási szerkezetét a következő ábra jelzi.

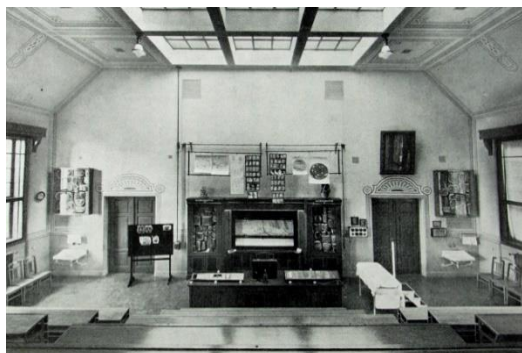

Prof. Szegedi Andrea

A Bőrgyógyászati Klinika szerkezete betegellátási feladatok terén 2023-ban

A graduális képzés terén új magyar, majd később angol típusú jegyzet készítését indítottuk el és dékáni támogatással a tanterem teljes körű felújítása megtörtént.

A Bőrgyógyászati Klinika tanterme 1930-ban

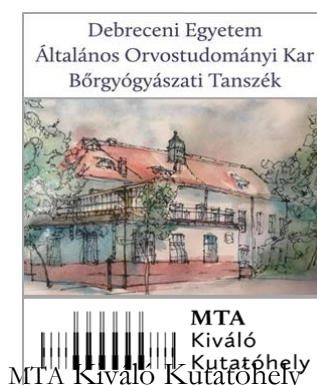
A Bőrgyógyászati Klinika tanterme 2023-ban

A posztgraduális képzésben részt vettünk az országos új bőrgyógyászati szakképzési rendszer kialakításában és jelenleg ennek bevezetése zajlik, elkezdődtek az új képzés első kompetenciaszerző részvizsgáinak szervezései, lebonyolításai. Kutatási teljesítményünk magas szintjét jelzi, hogy az MTA Kiváló Kutatóhely címét megszereztük és az Eötvös Loránd Kutatási Hálózat (ELKH) pedig Allergológiai kutatócsoportot létesített intézetünkben benyújtott pályázatunk alapján. Jelenleg 4 kutatási területen működik kutatócsoport a klinikán, allergológia-bőr immunológia,¹⁸ onkofotodermatológia, sebgyógyulás és faggyú immunbiológia területeken.¹⁹ Ez utóbbi csoport vezetője Törőcsik Dániel egyetemi docens Bolyai-plakett kitüntetést nyert az elmúlt évben. Klinikánk megbecsültségét jelzi, hogy egyetemi és országos feladatokra is megbízást kaptam, 2017-ben Szak- és továbbképzési dékánhelyettesi kinevezést nyertem, 2018-tól vezetem a Petrányi Gyula Klinikai Immunológiai és Allergológiai Doktori Iskolát, valamint 2020-tól az Egészségügyi Szakmai Kollégium Bőr- és nemibetegségek Szakmai Tagozatának elnöki tisztségét látom el. A klinika nemzetközi elismertségét bizonyítja, hogy a bőrgyógyászati szakma két nagy európai szervezetének (European Academy of Dermatology and Venereology, European Society for Dermatological Research) is vezetőségi tagjává választottak és képviselhettem, illetve jelenleg is képviselem Magyarországot.

ELKH-DE Allergológiai Kutatócsoport

Végül engedtessek meg néhány személyes mondat. Ezen közlemény készítése során alkalmam volt mind a Bőrgyógyászati Klinika, mind a bőrgyógyászati szakma fejlődését áttekinteni és látni azt az ívet, amelyet - ez a számomra oly kedves szakterület és intézet 100 év alatt bejárta. A bőrgyógyászatban 100 évvel ezelőtt a legnagyobb kihívást a fertőző betegségek kezelése jelentette, majd ezt követően a nem fertőző jellegű gyulladáshoz és daganatos betegségek megismerése felé terelődött a figyelem. Ennek a megismerési folyamatnak az első lépéseit kezdetben a morfológia módszerei segítették a szövettani technikák alkalmazásával, majd következtek a funkcionális felismerés lépései az immunológia és a biokémia segítségével. Ezekre épülve új, egyre specifikusabb és hatékonyabb terápiák fejlődtek ki. A szakma fejlődésének ezen lépései a klinika életében is kirajzolódnak. A klinika életében a fertőző betegségek leküzdése elsősorban Neuber, Orsós és Rávnay professzorok nevéhez kötődtek, a hisztológiai kutatások időszakában Szodoray Lajos és Nagy Endre professzorok nevével fémjelvezhetők. Hunyadi professzor úr friss szemléletmódja tükrözte a

¹⁸ Gabriella BÉKE et al., „Immunotopographical Differences of Human Skin”, *Frontiers in Immunology* 9, (2018): 424. doi: 10.3389/fimmu.2018.00424. eCollection 2018. Andrea SZEGEDI et al., „Acne: Transient Arrest in the Homeostatic Host-Microbiota Dialog?”, *Trends in Immunology* 40, 10. sz. (2019): 873-876. doi: 10.1016/j.it.2019.08.006. Epub 2019 Sep 26. Gábor MOCSAI et al., Severe skin inflammation and filaggrin mutation similarly alter the skin barrier in patients with atopic dermatitis, *British Journal of Dermatology*, 2014 Mar;170(3):617-24. doi: 10.1111/bjd.12743.

¹⁹ Marianna LOVÁSZI et al., „Sebaceous-immunobiology is orchestrated by sebum lipids”, *Dermato-Endocrinology* 9(1) (2017): e1375636. DOI: 10.1080/19381980.2017.1375636. ECOLLECTION 2017. Christos C ZOUBOULIS et al., „Sebaceous immunobiology - skin homeostasis, pathophysiology, coordination of innate immunity and inflammatory response and disease associations”, *Frontiers in Immunology* 13, (2022): 1029818. doi: 10.3389/fimmu.2022.1029818. eCollection 2022.

funkcionális gondolkodás megjelenését a morfológiai statikus szemlélet után. Fontos lett az immunológiai és biokémiai tudás, a kutatások terén olyan új eredmények születtek, melyek a kimagasló hatékonyságú biológiai terápiák és célzott terápiák fejlesztésének alapjai lettek. Remenyik professzornő igazgatása alatt a genetikai fejlődés robbanásszerű dinamikája látszott és az új terápiák a mindennapi betegellátásban elérhetőek lettek, bár csak a betegek szűkebb köre számára. A jelenlegi időszak és a jövő pedig remélhetően arról szól, és fog szólni, hogy ezek a kezelések már nemcsak centrumhoz kötöttek, hanem egyre nagyobb számban és egyre több bőrgyógyász által alkalmazva elérhetőek lesznek minden beteg számára. Bár a Bőrgyógyászati Klinika fotójára tekintve úgy tűnhet, mintha 100 év alatt alig változott volna valami, az épület ugyanolyan formában áll. A fenti közleményt átolvastva azonban láthatjuk azt a jelentős változást és hatalmas fejlődést, mely a falakon belül bekövetkezett. Büszkeséggel és örömmel tölt el, hogy ennek a fejlődésnek és a fenti eseményeknek kezdetben részese, majd alakítója és jelenleg irányítója is lehetek.

A Debreceni Egyetem Bőrgyógyászati Klinika és Tanszék orvosai 2023-ban